EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 4.3.2024
COM(2024) 97 final

ANNEX 1

BILAGA

till

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av avtalet mellan Europeiska unionen, Island, Furstendömet Liechtenstein och Konungariket Norge om en finansiell mekanism för EES för perioden maj 2021–april 2028, avtalet mellan Konungariket Norge och Europeiska unionen om en norsk finansiell mekanism för perioden maj 2021–april 2028, tilläggsprotokollet till avtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Konungariket Norge samt tilläggsprotokollet till avtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Island

BIHANG I

AVTAL MELLAN EUROPEISKA UNIONEN, ISLAND, FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN OCH KONUNGARIKET NORGE OM EN FINANSIELL MEKANISM FÖR EES FÖR PERIODEN MAJ 2021–APRIL 2028

EUROPEISKA UNIONEN,

ISLAND,

FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN,

KONUNGARIKET NORGE,

SOM BEAKTAR ATT parterna i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES-avtalet*) har enats om behovet av att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna mellan regionerna i området för att främja att handelsförbindelserna och de ekonomiska förbindelserna dem emellan stärks fortlöpande och på ett väl avvägt sätt,

SOM BEAKTAR ATT Eftastaterna för att bidra till detta mål har inrättat en finansiell mekanism inom ramen för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

SOM BEAKTAR ATT bestämmelser om den finansiella mekanismen för EES för perioden 2004-2009 fastställs i protokoll 38a och i tillägget till protokoll 38a till EES-avtalet,

SOM BEAKTAR ATT bestämmelser om den finansiella mekanismen för EES för perioden 2009-2014 fastställs i protokoll 38b och i tillägget till protokoll 38b till EES-avtalet,

SOM BEAKTAR ATT bestämmelser om den finansiella mekanismen för EES för perioden 2014-2021 fastställs i protokoll 38c till EES-avtalet,

SOM BEAKTAR ATT behovet av att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kvarstår, varför en ny mekanism för de finansiella bidragen från Eftastaterna i EES bör inrättas för perioden maj 2021–april 2028,

HAR BESLUTAT ATT INGÅ FÖLJANDE AVTAL.

ARTIKEL 1

Texten i artikel 117 i EES-avtalet ska ersättas med följande:

”Bestämmelser om de finansiella mekanismerna anges i protokoll 38, protokoll 38a, tillägget till protokoll 38a, protokoll 38b, tillägget till protokoll 38b, protokoll 38c och protokoll 38d.”

ARTIKEL 2

Ett nytt protokoll 38d ska införas efter protokoll 38c till EES-avtalet. Texten till protokoll 38d återges i bilagan till det här avtalet.

ARTIKEL 3

Detta avtal ska ratificeras eller godkännas av de avtalsslutande parterna enligt deras egna förfaranden. Ratificerings- eller godkännandeinstrumenten ska deponeras hos Europeiska unionens råds generalsekretariat.

Avtalet träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter det att det sista ratifikations- eller godkännandeinstrumentet deponerades.

I avvaktan på att de förfaranden som avses i punkterna 1 och 2 ska slutföras ska detta avtal tillämpas provisoriskt från och med den första dagen i den första månaden efter det att den sista anmälan i detta syfte deponerats.

ARTIKEL 4

Detta avtal är upprättat i ett enda original på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska, ungerska, isländska och norska språken, vilka alla texter är lika giltiga, och ska deponeras hos Europeiska unionens råds generalsekretariat, som ska överlämna en bestyrkt kopia till varje part i detta avtal.

Utfärdat i Bryssel den ... …

För Europeiska unionen

För Island

För Furstendömet Liechtenstein

För Konungariket Norge

BILAGA

PROTOKOLL 38d

om den finansiella mekanismen för EES (2021–2028)

Artikel 1

(1) Mål

Island, Liechtenstein och Norge (*Eftastaterna*) ska bidra till att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och till att stärka sina förbindelser med mottagarstaterna genom finansiella bidrag inom de tematiska prioriteringar som anges i artikel 3[1].

(2) Gemensamma värderingar och principer

Den finansiella mekanismen för EES (2021–2028) grundar sig på de gemensamma värderingarna och principerna om respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstatsprincipen och respekt för de mänskliga rättigheterna, däribland rättigheter för personer som tillhör minoriteter.

Alla program och verksamheter som finansieras genom den finansiella mekanismen för EES ska vara förenliga med respekten för dessa värderingar och principer och ska avstå från att stödja insatser som eventuellt inte är förenliga med denna respekt. Genomförandet av programmen och aktiviteterna ska vara förenligt med de grundläggande rättigheter och skyldigheter som är förankrade i relevanta instrument och standarder.

Artikel 2

Åtaganden

Det finansiella bidrag som avses i artikel 1 ska uppgå till 1 705 miljoner EUR. Ett ytterligare finansiellt bidrag på 100 miljoner EUR ska också göras tillgängligt för projekt avseende utmaningar som uppstått till följd av invasionen av Ukraina. Dessa bidrag ska göras tillgängliga för åtaganden i årliga delbetalningar på 257,86 miljoner EUR under perioden 1 maj 2021–30 april 2028.

Det sammanlagda beloppet ska bestå av landspecifika anslag i enlighet med artikel 6 tillsammans med de medel som anges i artikel 7.

Artikel 3

(1) Tematiska prioriteringar

De landspecifika anslagen ska tillhandahållas för att främja följande övergripande tematiska prioriteringar:

[1] I detta protokoll ska hänvisningar till artiklar, om inte annat anges, förstås som hänvisningar till artiklar i detta protokoll.

(a) Europeisk grön omställning.

(b) Demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter.

(c) Social delaktighet och resiliens.

Programområdena inom dessa tematiska prioriteringar anges i bilagan till detta protokoll. Mottagarstaterna kommer att rådfrågas om innehållet i dessa programområden.

(2) Mottagarstaternas behov.

Programområdena ska väljas, inriktas och anpassas efter varje mottagarstats behov, med beaktande av mottagarstatens storlek och bidragsbeloppet. Det förfarande som ska tillämpas för detta ändamål fastställs i artikel 9.5.

Artikel 4

(1) Samförståndsavtal

För att åstadkomma en inriktning och säkerställa ett effektivt genomförande i enlighet med de övergripande mål som anges i artikel 1, och med beaktande av EU:s politik och landspecifika rekommendationer samt de partnerskapsavtal som ingåtts mellan medlemsstaterna och Europeiska kommissionen, ska Eftastaterna med varje mottagarstat förhandla fram ett samförståndsavtal i enlighet med artikel 9.5.

(2) Samråd med Europeiska kommissionen

Samråd med Europeiska kommissionen ska äga rum på strategisk nivå och ska hållas under förhandlingarna om samförståndsavtalen i syfte att främja komplementaritet och synergier med EU:s sammanhållningspolitik.

Artikel 5

(1) Medfinansiering

När det gäller de program inom ramen för de landspecifika anslagen för vilka mottagarstaterna ska ha genomförandeansvar ska Eftas bidrag uppgå till högst 85 % av programkostnaderna, om inget annat beslutas av Eftastaterna.

(2) Statligt stöd

Tillämpliga regler om statligt stöd ska iakttas.

(3) Ansvar

Eftastaternas ansvar för projekten ska inskränkas till att tillhandahålla medel i enlighet med den överenskomna planen. Eftastaterna kommer därför inte att påta sig något ansvar gentemot tredje part.

Artikel 6

Landspecifika anslag

De landspecifika anslagen ska tillhandahållas följande mottagarstater: Bulgarien, Cypern, Estland, Grekland, Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern, enligt följande fördelningsnyckel:

Mottagarstat	**Medel (EUR)**
Bulgarien	132 807 931
Kroatien	68 018 840
Cypern	9 014 276
Tjeckien	115 163 505
Estland	36 750 087
Grekland	159 320 451
Ungern	129 868 485
Lettland	56 013 268
Litauen	60 274 987
Malta	5 710 418
Polen	472 614 415
Portugal	126 276 741
Rumänien	304 642 069
Slovakien	66 843 694
Slovenien	25 580 833

De angivna beloppen omfattar de landspecifika anslag som ska göras tillgängliga för varje mottagarstat i enlighet med artikel 9.5 och den andel av fonden för det civila samhället som anges i artikel 7 som ska komma varje mottagarstat till godo.

Artikel 7

Inom den finansiella mekanismen för EES ska två fonder göras tillgängliga. De ska bidra till att uppnå målen för den finansiella mekanismen för EES (2021–2028) enligt vad som anges i

artikel 1 och till de tematiska prioriteringar som anges i artikel 3. Eftastaterna får delta som partner i fonderna.

Fond för det civila samhället

10 % av det totala beloppet ska avsättas för en fond för det civila samhället. Fördelningsnyckeln för mottagarstaterna anges i artikel 6.

5 % av fonden ska tilldelas transnationella initiativ.

Fond för kapacitetsuppbyggnad och samarbete med internationella organisationer och institutioner

2 % av det totala beloppet ska avsättas för en fond för kapacitetsuppbyggnad och samarbete med internationella organisationer och institutioner, bland annat Europarådet, OECD och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA). Denna fond ska främja de tematiska prioriteringarna i mottagarstaterna.

Artikel 8

(1) Samordning med den norska finansiella mekanismen

De finansiella bidrag som föreskrivs i detta protokoll ska nära samordnas med Norges bilaterala bidrag inom ramen för den norska finansiella mekanismen. Eftastaterna ska särskilt säkerställa att förfarandena och genomförandebestämmelserna i allt väsentligt är desamma för de båda finansiella mekanismerna.

(2) Samordning med EU:s sammanhållningspolitik

Alla relevanta ändringar av EU:s sammanhållningspolitik ska beaktas på lämpligt sätt.

Artikel 9

För genomförandet av den finansiella mekanismen för EES ska följande gälla:

(1) Samarbete

De mål för den finansiella mekanismen för EES som anges i artikel 1 ska eftersträvas i nära samarbete mellan mottagarstaterna och Eftastaterna, med respekt för de värderingar och principer och med iakttagande av de rättigheter och skyldigheter som avses i artikel 1.2.

(2) Principer för genomförande

I alla stadier av genomförandet ska den högsta graden av öppenhet, ansvarighet och kostnadseffektivitet tillämpas, tillsammans med respekt för principerna om god förvaltning, partnerskap och flernivåstyrning, hållbar utveckling, jämställdhet mellan könen och icke-diskriminering.

(3) Förvaltning av fonderna

Eftastaterna ska sköta och ansvara för genomförandet, inbegripet förvaltning och kontroll, av de två fonder som anges i artikel 7.

(4) Kommittén för den finansiella mekanismen

Eftastaterna ska inrätta en kommitté för den övergripande förvaltningen av den finansiella mekanismen för EES. Ytterligare bestämmelser om genomförandet av den finansiella mekanismen för EES, inbegripet förenklingsåtgärder som syftar till att säkra effektivitet och ändamålsenlighet vid genomförande, ska utfärdas av Eftastaterna efter samråd med

mottagarstaterna vilka kan bistås av Europeiska kommissionen. Eftastaterna ska sträva efter att utfärda sådana bestämmelser innan samförståndsavtalen undertecknas.

(5) Förhandlingar om samförståndsavtal

Eftastaterna ska med varje mottagarstat förhandla fram ett samförståndsavtal om respektive landspecifikt anslag, med undantag för de medel som avses i artikel 7 och punkt 3 i denna artikel. I samförståndsavtalet ska programmen, fördelningen av medel mellan programområden, förvaltnings- och kontrollstrukturerna samt tillämpliga villkor anges.

(6) Genomförande

(a) På grundval av samförståndsavtalen ska mottagarstaterna lämna in förslag till särskilda program till Eftastaterna som ska utvärdera och godkänna förslagen och ingå bidragsavtal, som innehåller relevanta villkor, riskbedömning och riskreducerande åtgärder, med mottagarstaterna om varje program.

(b) Mottagarstaterna ska ansvara för genomförandet av de godkända programmen och ska sörja för lämpliga förvaltnings- och kontrollsystem för att säkerställa ett sunt genomförande och en sund förvaltning.

(c) Eftastaterna får genomföra kontroller enligt sina interna krav. Mottagarstaterna ska lämna allt bistånd, alla upplysningar och all dokumentation som behövs för detta.

(d) För att säkerställa att skyldigheterna fullgörs får Eftastaterna, efter en bedömning och efter att ha hört mottagarstaten, vidta lämpliga och proportionella åtgärder, inbegripet innehållande av utbetalningar och återkrav av medel.

(e) När så är lämpligt ska partnerskap ingås vid beredningen, genomförandet, övervakningen och utvärderingen av de finansiella bidragen, så att ett brett deltagande säkerställs. Partner kan finnas t.ex. på lokal, regional och nationell nivå samt inom den privata sektorn, det civila samhället och bland arbetsmarknadsparterna i mottagarstaterna och i Eftastaterna.

(f) Alla projekt som omfattas av programmen i mottagarstaterna får genomföras i samarbete mellan bl.a. enheter baserade i mottagarstaterna och i Eftastaterna, i enlighet med gällande regler för offentlig upphandling.

(7) Förvaltningskostnader

Eftastaternas förvaltningskostnader ska täckas av det sammanlagda belopp som avses i artikel 2 och ska anges i de genomförandebestämmelser som avses i punkt 4 i den här artikeln. Förvaltningskostnaderna för de fonder som anges i artikel 7 ska täckas av det belopp som anslås till fonderna.

(8) Rapportering

Eftastaterna ska rapportera om sina bidrag till målen för den finansiella mekanismen för EES.

Artikel 10

Översyn

Utan att det påverkar de rättigheter och skyldigheter som följer av EES-avtalet ska de avtalsslutande parterna i slutet av den period som fastställs i artikel 2, mot bakgrund av

artikel 115 i EES-avtalet, se över behovet av att avhjälpa de ekonomiska och sociala skillnaderna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

BILAGA TILL PROTOKOLL 38d

Grön omställning

Grönt företagande och innovation

Forskning och innovation

Allmän och yrkesinriktad utbildning samt ungdomssysselsättning

Kultur

Lokal utveckling, god samhällsstyrning och inkludering

Romers integrering och egenmakt

Folkhälsa

Katastrofförebyggande och katastrofberedskap

Rättsväsendet, inbegripet våld i hemmet och könsrelaterat våld, tillgång till rättslig prövning, kriminalvård, grov och organiserad brottslighet

Asyl, migration och integration

Institutionellt samarbete och kapacitetsuppbyggnad

Mottagarstaterna kommer också att dra nytta av projekt som finansieras av:

Fond för det civila samhället

Fond för kapacitetsuppbyggnad och samarbete med internationella organisationer och institutioner

Jämställdhet mellan könen och digitalisering kommer att integreras och ingå i alla relevanta programområden.